

ATTILA LÁSZLÓ LA A 70-A ANIVERSARE

La sfârșitul anului 2010, colegii și prietenii de la Facultatea de Istorie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași și de la Institutul de Arheologie din Iași au avut posibilitatea și plăcerea de a aniversa împlinirea a 70 de ani a profesorului universitar Attila László.

Distins cadru didactic al Universității ieșene, cercetător eminent în domeniul arheologiei, Attila László s-a născut la 27.12.1940 în localitatea Sf. Gheorghe, jud. Covasna. După absolvirea liceului clasic din Oradea, urmează cursurile Universității Babeș-Bolyai din Cluj, specialitatea Istorie universală și arheologie, pe care o încheie în 1962. După terminarea facultății este repartizat la Facultatea de Istorie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, unde a profesat în domeniul în care s-a specializat, începând activitatea ca asistent și după ani de muncă fiind promovat profesor universitar, iar din anul academic 2006–2007 devenind profesor consultant și până în prezent. În cele peste patru decenii de activitate didactică, a fost titular la disciplinele Istoria societății primitive, Introducere în arheologie, Probleme controversate ale istoriei generale, Metode moderne de cercetare în arheologie, Izvoarele istoriei pretracice și tracice timpurii, Structuri sociale în pre- și protoistorie, Ierarhii sociale și simboluri ale puterii, Repere în antropologie istorică. După susținerea doctoratului, el însuși a devenit conducător de doctorat, contribuind la formarea a numeroși specialiști. În toată perioada în care a funcționat la Facultatea de Istorie, în afară de activitatea didactică, a întreprins remarcabile cercetări în domeniul preistoriei, fie organizând și participând la diferite șantiere arheologice, fie redactând un însemnat număr de lucrări de specialitate. Astfel a întreprins săpături în 11 situri din epoca neolitică, epoca bronzului și a fierului din Moldova și Transilvania, la Cucuteni-Băiceni, Cozia, Iași, Foltești, Stoicani, Malnaș-Băi, Grănicești, Siret etc. Rezultatele acestei activități, precum și alte contribuții științifice fiind valorificate în patru cărți, două cursuri și circa 170 de studii și articole, unele în limbi de circulație internațională. De asemenea, a îngrijit un volum, a tradus și adnotat două cărți, fiind și coautor la alte trei cărți. Pe parcursul activității sale de arheolog și cadru didactic, a urmat stagii de documentare la Freiburg (1991), Konstanz (1997, 2001, 2005), Budapesta (1997, 2000, 2004) și a participat cu comunicări la diferite reuniuni științifice locale, naționale și internaționale, cum ar fi cel de-al XIV-lea Congres UISPP (Liège, sept. 2001), IV Convegno di Studi Italo-Romano (Bari, oct. 2002), Symposium „Bestattungssitten in der Bronzezeit” (Belgrad-Cacak, sept. 2002), Symposium „Urnenfelderkultur in Mitteleuropa” (Viena, apr. 2003), 6.EXARC Conference (Szazhalombatta, Ungaria, oct. 2003), IX. International Congress of Thracology (Chișinău, sept. 2004),

Symposium „Les civilisations anciennes et la mer” (Varna, oct. 2004), Festkonferenz „Die bronzezeitliche Depotfunde – Probleme der Interpretation” (Užgorod, Ucraina, oct. 2005), XV. Congres UISPP (Lisabona, sept. 2006).

Activitatea de la Facultatea de Istorie l-a pus în situația de a desfășura un număr de preocupări variate, dar nu mai puțin importante. Astfel, este fondator și membru al Colegiului de redacție al revistei *Studia Antiqua et Archaeologica* (Iași), și membru în colegiile de redacție ale revistelor *Dacia* (București), *Archaeologiai Értésítő* (Budapesta) și *Acta Siculica* (Sf. Gheorghe). A devenit expert evaluator CNCISIS (codul domeniului de competență 3C 36), este director al Proiectului „Centrumok. Sistemul instituțional științific maghiar din România și premisele sale” 2001–2003), susținut de Fundația Publică AJK, cu sediul la Budapesta, este membru în programul „Platforma de formare și cercetare interdisciplinară în domeniul arheologiei ARHEOINVEST” și al grantului CNCISIS „Arheologia românească în context european. Hubert Schmidt și cercetarea culturii Cucuteni” (amândouă în derulare).

În cursul îndelungatei sale activități, profesorul și arheologul Attila László a primit mai multe distincții, cum ar fi Premiul Vasile Pârvan al Academiei Române, acordat în 1996 pentru cartea *Începuturile epocii fierului la est de Carpați*, București, 1994, a devenit membru al Uniunii Internaționale de Științe Preistorice și Protoistorice (UISPP), afiliată la UNESCO, și membru în Consiliul Permanent (din 2001). Este de asemenea membru al Institutului Român de Tracologie și membru în Consiliul Științific al Centrului Internațional de Cercetare a Culturii Cucuteni (cu sediul la Piatra Neamț), al Muzeului Carpaților Răsăriteni și al Muzeului Secuiesc, ambele cu sediul la Sf. Gheorghe). De asemenea a îndeplinit funcția de secretar științific al Consiliului Profesorat al Facultății de Istorie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași (1990–1995), membru al Consiliului Profesorat (1999–2004), membru al Comisiei Muzeelor și Colecțiilor și al Comisiei Naționale de Arheologie (1990–1995, 1999–2004) și membru al corpului academic public al Academiei Maghiare de Științe (din 2001).

După pensionare și trecerea sa în categoria profesorilor consultanți, a desfășurat în continuare și alte activități, cum ar fi, în 2008, un stagiu la Berlin și la Konstanz, participări la Conferința Internațională de Arheometrie, Siena, Italia și la Conferința anuală a Asociației Arheologilor Europeni, Malta. În anii 2009 și 2010 a participat la Conferința cercetătorilor în preistorie de la Kőszeg, Ungaria și la Colocviul Universității din Pecs, Ungaria și a avut mai multe stagii de documentare la Berlin, Viena și Konstanz.

Arheologul Attila László a avut o gamă bogată de preocupări, fiind interesat în studierea mai multor perioade și culturi din preistorie. Familiarizându-se cu problemele culturii Cucuteni, prin participarea la săpăturile de la Băiceni-Cetățuie, a întreprins ulterior cercetări în așezările cucuteniene de la Huși și Malnaș-Băi, urmând astfel și o tradiție de familie, bunicul său Francisc László fiind cel care a efectuat săpăturile de la Ariușd. De asemenea, a publicat numeroase lucrări teoretice referitoare la neolitic și epoca bronzului, dar preocuparea sa de căpetenie a fost prima epocă a fierului în spațiul de la răsărit de Carpați, la această temă de cercetare aducând însemnate contribuții. Astfel, prin săpăturile întreprinse la Grănicești și Siret a putut stabili aria de extindere a culturii Gáva-Holihradly în nordul Moldovei. Prin cercetările de la Cozia, a pus în evidență prezența complexului cultural cu ceramică incizată și imprimată la răsărit de Carpați, introducând în literatura de specialitate termenul de grup cultural Cozia. Aceste cercetări, cât și alte contribuții teoretice, i-au permis redactarea și publicarea unei opere fundamentale referitoare la culturile Gáva-Holihradly și Corlăteni-Chișinău, monografie de referință premiată de Academia Română. Cercetările în teren, lucrările publicate, participarea la numeroase manifestări științifice naționale și internaționale, activitatea didactică desfășurată, atât la catedră, cât și în calitate de conducător de doctorat, l-au făcut cunoscut și apreciat în țară și străinătate. În ultimul deceniu, s-a afirmat în mod deosebit în calitate de autor la *Tratatul de istorie a românilor*, vol. I, editat de Academia Română, redactând unele părți din capitolul consacrat primei epoci a fierului, la prima ediție din 2001 și la a doua din 2010. Calităților de bun specialist, în care se distinge hărnicia, responsabilitatea și perseverența, li se adaugă valoroase însușiri umane, profesorul, arheologul Attila László, fiind cunoscut și apreciat pentru civilitatea, delicatețea și răbdarea de care a dat dovadă în relațiile cu colegii și studenții săi. Apreciindu-l în mod deosebit, să îi urăm profesorului și colegului nostru „Mulți ani, sănătate și succes în activitate”!